

YOM TOV ENCOUNTERS

פורים תשפ"ו
VOL. XIII ISSUE 4

Roshei Kollel: Rabbi Dovid Zucker, Rabbi Moshe Francis A Publication of Chicago Community Kollel | 773-262-9400 | General Editor: Rabbi Akiva Niehaus

DID YOU KNOW?

Rabbi Akiva Niehaus

Divrei Torah from RAV CHAIM KANIEVSKY ZT"l
Based on DIVREI SIACH
(PEKUDEI AND VAYIKRA-ZACHOR 5784)

UNDERSTANDING PARSHAS ZACHOR

Q: Is there an obligation to understand the meaning of Parshas Zachor in order to fulfill the mitzvah?

A: Rav Chaim said that since the primary mitzvah is fulfilled by saying (or hearing) the words, there's no obligation to understand every word, and it's sufficient to understand the general idea of the mitzvah.

A BAR MITZVAH BACHUR

Q: Since there's an obligation to recall the mitzvah of wiping out Amalek at least once every twelve months, what should a boy do if he becomes Bar Mitzvah in the middle of the year? How does he fulfill this obligation until the next Parshas Zachor?

A: Rav Chaim said that as soon as he turns Bar Mitzvah, he should immediately read the Sheish Zechiros, the Six Remembrances, printed after Shacharis in many Siddurim, and one of them is the mitzvah to remember Amalek. On the topic of the Sheish Zechiros, Rav Chaim was careful to say them daily, but he said that it's unnecessary to recite the full *pesukim*. For example, one can say, "אני זוכר יציאתנו ממצרים, שבת, מעמד הר סיני, מעשה" או "אני זוכר יציאתנו ממצרים, שבת, מעמד הר סיני, מעשה" – I remember Yetzias Mitzrayim, Shabbos, etc."

(continued on back)

THE KING OF THE WORLD

Rabbi Chanoch Kaplan

Chazal (*Esther Rabba* 3:10) tell us that every time the word "המלך – the King" is mentioned in the *Megillah*, it hints to Hashem Himself. This reminds us that although the name of Hashem never appears openly in the *Megillah*, nonetheless, every event, at every turn, was planned and implemented by Hashem's direct intervention.

But perhaps there is a deeper meaning to the extra focus on מלכות in the *Megillah*. The Yom Tov of Purim is rooted in the importance of accepting upon ourselves the yoke of Heaven (גבלת עול) (מלכות שמים). How so?

After Klal Yisroel experienced the great miracle of *krias Yam Suf*, they immediately sang *shira*, the song of *Az Yashir*. The *shira* culminates in the words, "ה' ימלוך לעולם ועד – Hashem will rule forever." While Hashem is surely the Supreme Ruler, with or without our acceptance of His kingdom, he won't be a "מלך – King" until he is accepted by His subjects as such. The concept is known as "מושל – ruler" (by force), but not a "מלך – king" (by acceptance)." After experiencing the miracles of *krias Yam Suf*, out of a deep sense of love, awe, and gratitude, Klal Yisroel was spurred to willingly accept on themselves מלכות שמים. This, precisely, is what angered Amalek. Like their ancestor Eisav, they knew full well of the existence of Hashem, the Creator of the world. What they couldn't accept was to become subservient to him, the same reason that Eisav rebelled against Hashem (this may be the reason why Eisav coveted the garments of Nimrod, whose very name denotes the fact that he was מורד and ממרד the world against Hashem). When, for the very first time, an entire nation proclaimed that they intended to sing the *shira* and bring the Kingship of Hashem into this world, Amalek felt a need to attack. It was an attempt to ensure that Hashem's dominion remained in the Heavens and would not come down to this world. It is for this reason that *Chazal* say, "אין השם שלם – אין השם שלם, עד שימחה זרעו של עמלק – Hashem's name and throne are not complete until every remnant of Amalek is wiped out." The term "כסא – throne," refers to the idea of "מלכות – Kingship." The Kingship of Hashem can never be complete on this world as long as Amalek, together with their mission statement of rebellion, exists.

With this we can understand why Shaul *Hamelech* had his kingship removed when he failed to eradicate Amalek, as the Navi said, "קרע ה' את ממלכות ישראל מעליך" – Hashem has torn the kingship of Yisroel from upon you." Because מלכות on this world is representative of מלכות שמים, and Shaul *Hamelech* failed to properly protect the integrity of מלכות שמים, he could not continue in his position of מלכות.

The story of Purim, where Haman, descendant of Amalek, tried to wipe us out, embodies the war of Amalek against Klal Yisroel. He tried to continue the battle his ancestor started. When Haman was defeated and our enemies were wiped out, that served to restore the מלכות שמים that had been weakened by Haman and the people of his nation. For this reason, when Mordechai was riding the horse being led by Haman, he was busy reciting *Krias Shema* (according to one opinion). Why? It's how we accept מלכות שמים, as demonstrated by the fact that the *pasuk* of *Shema* is one of the *pesukim* of מלכות שמים we say on Rosh Hashanah.

Perhaps this is the reason that the *Megillah* focuses on the term מלך, for in truth, this was the primary goal and advantage that was gained through the entire story. As we too celebrate the Yom Tov of Purim, our focus should be on restoring the true מלכות שמים.

Purim Muggets

Rabbi Yosef Ehrman

AT LEAST FEEL BAD ABOUT IT The *Gemara* in *Megillah* asks, “Why were the Yidden in the time of the Purim miracle decreed to die?” The *Gemara* answers, “Because they derived pleasure from the party of Achashveirosh!” At first glance, this answer is quite difficult. They pretty much were forced to go to the party; the King invited everyone and they too had to partake. Why is that deserving of such a harsh punishment?

The answer can be understood with a parable. A Jewish businessman had a meeting with a non-Jew. They decided to meet at the non-Jew’s home. During the meeting, the gentile brings out a portion of steak to the Jew. The Jew tells him, “No thanks, as I’m not allowed to eat from something cooked by a non-Jew.” He then offers the Jew a glass of wine, and gets the same answer: “No thanks, I’m not allowed to drink wine poured by a gentile.” The gentile gets frustrated and asks, “You’re telling me that you’re never allowed to eat this meat or drink this wine?” The Jew answers, “Correct, unless it’s a life-or-death situation, which means if I don’t eat it, I will die; only then can I eat it.” Suddenly, the non-Jew pulls out a gun and says, “eat the meat and drink the wine or I’ll shoot you!” The Jew has no choice, so he goes ahead and starts eating. Soon afterwards, the gentile feels really bad about what he did, so he tells the Jew that he was just kidding and asks the Jew to forgive him. The Jew says, “no, I don’t forgive you.” “Why not?” asks the non-Jew. He answers, “because you put the gun down before I finished the steak, so I had to stop eating!!”

The same thing happened at the party of Achashveirosh. Yes, the Jews might have been forced to attend, but they should have gone reluctantly. The *Chasam Sofer* says that they should have eaten at home first so they would be so full they would hardly be able to eat at the party. That is the reason they got punished and were decreed to get killed, as the *Gemara* says, “מפני שנהנה מסעודתו של” – Because they **derived pleasure** from the party of Achashveirosh!! If they had to do it, they should have at least felt bad about it.

WHO IS THE ANNOUNCER? It says in the *Megillah* (6:12), “והמן נדחף אל ביתו אבל וחפוי ראש” – Haman hurried home, despondent and with his head covered.” Why? The *Gemara* says that when Haman was taking Mordechai around on the king’s horse announcing “ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו” – such shall be done to the man whom the King wishes to honor,” his daughter heard the commotion. She looked outside and thought that surely her father, Haman, was the one getting taken around on the horse which was being led by Mordechai, so she dumped a garbage pail on who she presumed was Mordechai. Realizing her mistake, that she had dropped it on her father, she jumped off the roof and died. Therefore, the *pasuk* says that Haman returned home “אבל – in mourning” for his daughter, “וחפוי ראש – and his head sullied” from the garbage which landed on his head. The question is that Haman was saying aloud the words “ככה יעשה”, so why didn’t she recognize his voice that it was her father pulling the horse and making the announcement? After all, we *pasken* in Halacha that one can rely on voice recognition (טביעות עין דקלא)?

I heard a beautiful answer. Haman’s daughter knew her father very well and that he was a very big Baal Gaavah – very haughty, as it clearly states in the *Megillah* how much he spoke of his own honor and how he literally tooted his own horn. Therefore, when she heard the commotion down below and looked outside, it was totally understandable to her that her father should be the one sitting on the horse and announcing **about himself** “ככה יעשה לאיש” – this is how one should be honored! Therefore, she thought surely Haman was on the horse and Mordechai was leading her father around. That’s how far haughtiness can take someone.

ALL IN ONE DAY It says in the *Megillah* “להשמיד להרג ולאבד את כל היהודים מנער ועד זקן ונשים” – “ביום אחד” To eradicate, kill, and get rid of all the Jews ... in **one day**! Why did Haman want to do this massive genocide in one day?

The answer is that Haman had a bad feeling about the whole thing. The Jews somehow get out of everything. He was nervous that they were going to get out of this one too and make a holiday out of it, so he felt at least they should not have more than one day of partying!!!

The *Avnei Nezer* once met a Yid who was drunk the whole month of Adar. When he asked him why, he explained with the above *vort* and concluded, “because of that *rasha* I should lose out and have only one day!!”

GIVE SOMETHING TO HASHEM

There is a mitzvah on Purim to drink wine “עד דלא ידע בין ארור המן לברוך” – until one doesn’t know the difference between Arur Haman and Boruch Mordechai.” This mitzvah is contrary to most of what we heard our whole life, that drunkenness is terrible and must be avoided (and how every Rav is trying to get rid of the Kiddush club). What is the deeper meaning of this mitzvah?

I saw from Rav Mordechai Druk a beautiful explanation. The deeper lesson of the Purim story was the fact that it was a hidden miracle; it was hidden in “nature.” It teaches us that although we don’t always understand what’s going on and we might have questions, but we understand that Hashem knows what’s best for us. Now we can understand the obligation to drink wine. On every Yom Tov, we give something up for Hashem. On Pesach, we give up eating chametz, on Sukkos we give up our homes and eat and sleep in a Sukkah, and on Shavuos we give up on our sleep by staying up learning the whole night. What do we give up for Hashem on Purim? The answer is we get drunk and give up our intellect, our *dעת*, and we proclaim that Hashem knows what’s best for us and we have no understanding of what’s truly going on in life.

בדין שרטוט במגילה

הרב יהושע משה גולדשטיין

איי בגמי מגילה טז: דברי שלום ואמת, מלמד שצריכה (מגילה) שרטוט כאמיתה של תורה, ורש"י פי' שם דאמיתה של תורה, הכוונ' לס"ת דבעי שרטוט מכח הלכה למשה מסיני, ומהאי קרא ילפי' דגם מגילה בעי שרטוט כמו ס"ת. והק' על זה תוס' מנחות לב: דא"נ דס"ת בעי שרטוט למי"ל ילפוטא דדברי שלום ואמת, תיפו"ל מהא דרש"י מגילה יט. דמגילה נקראת ספר ונקראת אגרת, ומדנקראת ספר ילפי' למגילה דיני ס"ת כמו דאניה נתפרת אלא בגידין, ונלמוד מזה ג"כ דבעי שרטוט כמו ס"ת: ומכח זה הכריחו התוס' דס"ת באמת לא בעי' שרטוט (כמו תפילין) ורק מזוזה מפורש במנחות שם דבעי שרטוט מכח הלמ"מ, ומיני' הוא דילפי' שרטוט למגילה. ואמיתה של תורה כו' למזוזה שיש בו פרשת יחוד מלכות שמים.

וברמב"ם מבו' כשי' רש"י דפסק (פי"א ה' תפילין הלי"ב) דס"ת בעי שרטוט ובפי"ב ה' מגילה הלי"ט פסק דמגילה בעי שרטוט כתורה עצמה, וצ"ב קו' התוס'. וגם צ"ע קו' תוס' גיטין ו: דבפי"ב דמגילה מבו' דילפי' דמגילה בעי קלף ודיו מגז"ש דכתיבה כתיבה, וצ"ע דתיפו"ל מדרשא של אמיתה של תורה לרש"י ורמב"ם דקאי אס"ת וכמו דילפי' שרטוט, נילף גם קלף ודיו.

ובחי' הגרי"ז על הרמב"ם ה' מגילה מדייק ברמב"ם פי"ב ה' מגילה הלי"ט שיש בי' מיני דינים ששורה מגילה לס"ת: א' דינים הנוגעים לס"ת עצמה כמו הדין של דיו וקלף ותפירת גידין, ומגילה בעי ג"כ דכוותי, ב' דינים מצד הדברי תורה עצמה כמו שרטוט, ששרטוט אינו דין בחפצא של ס"ת אלא דין בתורה דדברי תורה בעי שרטוט. וס"ת ומזוזה הוא חדא דין דאין כאן דין בחפצא דמזוזה וס"ת דבעי שרטוט, ורק דדברי תורה אלו בעי שרטוט, ומיני' ילפי' למגילה דגם הדברי תורה של מגילה בעי שרטוט. וגם הדברי תורה של תפילין בדין ה' דליבעי שרטוט ורק מפני שהפרשיות מחופין ל"צ שרטוט וכדאי' ברמב"ם פי"א ה' תפילין.

ובזה מבו' הא דבמנחות לב. אפלי תנאי ואמוראי אי מזוזה בעי שרטוט, וצ"ע דאם הדין שרטוט הוא הלמ"מ במזוזה איך שייך בזה פלוג' ולהני"ל איש דאין כאן הלמ"מ מיוחדת בחפצא דמזוזה דבעי שרטוט ורק שיש הלמ"מ כללי דתורה בעי שרטוט ונחלקו תנאי אי מזוזה נכלל בהך הלמ"מ. ובאמת מבואר כן בירו' פי"א מגילה הלי"א דאי' שם דרשא דאמיתה של תורה (ומפורש שם דקאי על ס"ת) וילפי' מיני' למגילה דבעי שרטוט וגם ילפי' מיני' דכמו דתורה ניתנה לידרש כמו"כ מגילה ניתנה לידרש, הרי מפורש דילפי' כאמיתה של תורה אינו על חפצא דס"ת רק על התורה של מגילה דילפי' מיני' שיש למגילה שם דברי תורה לגבי דבעי שרטוט וניתנה לידרש. ועפי"ז מיישב הגרי"ז שי' הרמב"ם ורש"י דהדרשא דמגילה נקראת ספר קאי על הדינים של ס"ת כמו דיו וקלף ונתפרש בגידין, ושרטוט ל"ש לזה דאינו דין בס"ת

אלא בהדברי תורה ועי"ז באה הילפי' של אמיתה של תורה דגם מגילה חשובה דברי תורה ובעי שרטוט וגם ל"ש למילף מאמיתה של תורה הדינים של קלף ודיו שהם דינים בס"ת ולא בהדברי תורה.

נמצינו למדים לדברי הגרי"ז, דהדרשא של אמיתה של תורה אינו רק גילוי על דין שרטוט אלא ילפוטא שיש למגילה הדינים של דברי תורה וחשיבא תורה וכמו דבירו' ילפי' למגילה דנתנה לידרש מהאי קרא. ויש לציין בזה דברי השו"ת בית אפרים סי' ס"ח שכ' דבקריאת מגילה אינו מקיים מצוות ת"ת שהקריאה אינה ללימוד תורה ורק לפרסומי ניסא והא דניתנה לכתוב הוא לקיים הך קריאה ולא לשם תורה וזהו דאי' במגילה ג. מבטלין ת"ת וכו' למגילה. והאבני נזר או"ח סי' תקי"ז חלק ע"ז וכו' דודאי יש למגילה שם תורה וקריאתה חשובה ת"ת שהרי בחז"ל יש הרבה דרשות במגילה ועי"כ דמגילה היא חלק מתני"ך ויש דרשות בכל קוץ וקוץ והוא בכלל כתיב הקודש. ולהני"ל יוצא דמש"כ האבני' שיש למגילה שם דברי תורה, זהו גופא דילפי' בירו' מקרא דאמיתה של תורה.

ולבאר הא דקריאת מגילה חשיבא ביטול תורה הגם שמגילה חשיבא דברי תורה וכדילפי' מאמיתה של תורה, מטו משמי' דהגרי"ז דמצות קריאת מגילה אינו משום קריאת התורה שבו אלא הוא קריאה של פרסומי ניסא וחלוק מקריאת התורה של כל השנה שהוא ביסודו דין ת"ת ומכיון שהוא קריאה של פרסומי ניסא, פקע מיני' שם ת"ת הגם שבקריאת מגילה שלא בתורת מצות מגילה חשיבא קריאה של תורה. ויש לציין ע"ז דברי הגרי"ז בה' מגילה פי"ב הלי"ט שיש בי' דיני כתיבת מגילה: חדא יש כתיבה מגילה מצד התורת כתיב קודש שבה וכדקיי"ל מגילת אסתר היא חלק מכו"ד ספרי תני"ך ובכלל כתיב הקודש וקיי"ל דמטמא את הידים כדן כתיב קודש, ועוד יש דין כתיבה מיוחדת במגילה שלא מצד הכתיב קודש ורק הוא כתיבה מיוחדת עם דינים מיוחדים לצאת ע"י חובת קריאת מגילה ועי"ז נא' הדרשא שנקראת ספר ונקראת אגרת דהנך דיני ספר ואגרת הוא בכתיבה המיוחדת ולא מצד הכתיבה של כתיב קודש. ובאמת דהך כתיבה מיוחדת של מגילה לא בעי' שם כתיב קודש ואפי' אם יצויר שאין לו תורת כתיב קודש מאיזה טעם, חשיבא כתיבה למגילה כתיב קודש. ועפי"ז בי' הגרי"ז שם דמבו' במגילה ז. דלמ"ד אסתר לאו ברוה"ק נאמרה, אינו מטמא את הידים דאין לו דין כתיב קודש ואפי"ז אמרי' שם דנאמרה לקרות ולא נאמרה לכתוב. ובריטב"א בי' דלא נאמרה לכתוב בתורת כתיב קודש לטמא ידים אך נאמרה וניתנה לכתוב לצאת ידי"ח מגילה ושלא יחשב כקורא בעי"פ, הרי להדיא דשייך כתיבת מגילה אפי' בלא כתיב קודש כמו לשי' שמואל הני"ל. וזהו הבי' ג"כ בהא דמבו' בסוגיא דאם כתב מגילה בשאר לשונות דיוצאים בו אלו שמכירים הנך לשונות ואפי"כ אינו מטמא ידים

אפי"כ נכתבה בכתב אשורית שאז יוצאים אף אלו שאין מכירין אשורית ולה"ק, ע' תוס' מגילה ח: והבי' כני"ל דהשם כתיב קודש תלוי באשורית, ובנכתבה בשאר לשונות הוא רק כתיבה המיוחדת לקרי' מגילה להוציא אלו המכירים אך ל"ח כתיב קודש ולכן אינו מטמא. וזהו ג"כ הבי' בהא דמבו' ברש"י ב"ב טו. דמגילת אסתר נכתבה בתקופת בית שני בא"י עיי' אנשי כנה"ג וצ"ע דרש"י עצמו במגילת אסתר פי' עי"פ סדר עולם דמרדכי כתבו בגולה בשנה אחר פורים ולהני"ל מיושב דמרדכי כתבו בתורת כתיבת מגילה לחובת קריאה אך כתיבתם בתורת כתיב קודש לא הי' עד בית שני עיי' אנשי כנה"ג. ועפי"ז בי' שי' רמב"ם במגילה אף דנקראת ספר ולכן בעי' דיו וקלף ותפירת גידין כס"ת אך לא בעי' עבוד לשמה וצ"ב מ"ש, ולהני"ל אי"ש דמגילה נקראת ספר לגבי דינים התלויים בשם ס"ת דכתיבה המיוחדת במגילה יש לה דינים של ס"ת אך הדין של עבוד לשמה אינו דין בשם ס"ת אלא בקדושת ס"ת דהוא שייך לסוגיא הזמנה מילתא וזל"ש לכתבת מגילה ורק לדין כתיב קודש שבה ולכן כשר לקריאת מגי' אפי' בלי עבוד לשמה וכני"ל דלא בעי' תורת כתיב קודש לקריאת מגילה. ומטו מיני' דהגרי"ז דהוא דימה יסוד זה שיש כתיבת מיוחדת שלא בתורת כתיב קודש במגילה לסיוד הני"ל שמצות קריאת מגילה הוא קרי' של פרסומי ניסא ולא קרי' של ת"ת והדברים מאירים.

והנה עי"פ יסוד הגרי"ז השרטוט דהוא דין דהדברי תורה של מגילה ועי"פ יסוד הגרי"ז שיש כתיבת מגילה שלא בתורת כתיב קודש אך רק לקריאת מגילה לכא"ו יוצא חידוש דהדין שרטוט במגילה הוא רק מצד השם כתיב קודש דמגילה ששם הוא כתיבה של דברי תורה וזהו בעי' שרטוט אבל לכתבה המיוחדת של מגילה שאינו כתיבה של תורה אלא כתיבה של סיפור הנס ופרסומי ניסא ל"צ שרטוט וכשר בלא שרטוט. ואולי גם הכתיבה מיוחדת הוא סו"ס כתיבה של דברי תורה אף בלא שם כתיב קודש וצ"ע.

וכדאי לציין דהא דמגילה בעי שרטוט כאמיתה של תורה כי המג"א תרצ"א סי"ק א' ובלבוש ובב"י בשם ארחות חיים דסגי בשרטוט שיטה עליונה דעי"ז יתבו כל השורות ביושר. ותמהו בזה הגרעק"א שם והגרי"א ובשו"ת חכם צבי סי' צ"ז (וכבר העיר כן בדרכי משה) דרק בתפילין אמרי' כן דמדינא אי"צ שרטוט ורק בעי שרטוט מצד דינא דרי' יצחק דאין כותבים גי' תיבות של תורה בלי שרטוט ועי"ז סגי בשורה עליונה, אך מגילה בעי שרטוט דילפי' ממזוזה או ס"ת ושם הוא דין אחר ובעי' שרטוט על כל שיטה ושיטה ומהיכ"ת דמגילה גרע וצ"ע. וילי"ע לפי המבו' בשו"ת רעק"א או"ח קמא סי' נ' דהדין שרטוט דשיטה עליונה מדינא דרי' יצחק הוא רק בעת כתיבה ולי"ד למזוזה וס"ת דבעי' שרטוט קימת מהו הדין במגילה לאחרונים הני"ל דרק בעי שורה עליונה. ועוד יש להעיר להמבו' בתוס' סוטה יז: דמצד דינא דרי' יצחק אין לפסול ס"ת ומזוזה א"כ האם תיפסל המגילה אם רק בעי' שורה עליונה שהוא לכא"ו דינא דרי' יצחק וצ"ע.

וגם כדאי לציין במה שהבאנו לעיל שי' רמב"ם דמגילה אי"צ עבוד לשמה, דאי' בברכי יוסף (מובא בשע"ת תרצ"א סי"ק ב') דכמו דמגילה קיאל דאי"צ עבוד לשמה, כמו"כ כשר א"ה נכתבה עיי' אשה אף דס"ת שכתבו אשה פסולה ודלא כרעק"א ומחזיק ברכה בשם מעשה רוקח (מובא שם בשע"ת) ותשובה מאהבה בשם הגרי"ד אופנהיים זצ"ל (מובא ביד אפרים שם) שפוסלים כתיבת אשה במגילה (ועיי' שאירע מעשה שבתו של הגרי"ד אופנהיים כתבה מגילה ומזה נתעורר הך נידון). ולפי הגרי"ז דשאני עבוד לשמה דהוא דין בקדושת ס"ת וזל"ש במגילה וכני"ל, אך הפסול הוא כתיבת אשה שהוא מדיני כתיבת ס"ת וי"ל דלזה שייך דרשא דנקראת ספר ושייך ג"כ במגילה (כך העיר בסי' ירח למועדים סי' כ"ו).

Light During Darkness

Rabbi Betzalel Pam

Chazal tell us that Esther was referred to as Ayeles Hashachar, the morning star, as seen in *Tehillim* 22, למנצח אל אילת השחר מזמור לדוד – For the Conductor, on the Ayeles Hashachar, a song of Dovid. Why does she have this name? The *Gemara* (*Yoma* 29a) explains that just as the morning star marks the end of the night (“כִּל הַלַּיְלָה”), so does the miracle of Esther mark the last of miracles recorded in Kesuvim. The *Yaaros Devash* asks that this is difficult to understand. The morning star comes at the end of the night, a time of darkness, so why is this a reference to Esther which marks the end of a period of light, of miracles and joy? Seemingly, Esther should have been referred to as the end of the daylight – not the end of the night (see *Maharsha*)?

I heard the following answer. We know that the miracle of the Purim story was a hidden miracle. It transpired over many years and looked somewhat like a natural chain of events. The king got angry, killed his rebellious wife, found a new wife, and killed his jealous advisor. Only one who looks carefully at the whole story will see Hashem’s hand woven throughout the story, carefully orchestrating the series of events. Now, this type of miracle, a hidden miracle, is more precious in some sense than an outright, visible miracle. Open miracles are spectacular – a clear vision of Hashem’s glory – but at the same time, it’s a sign of the darkness, because in between those miracles and bursts of light, it’s dark. In a certain sense, the bursts of light simply amplify the darkness because it gives the impression that those bursts are the only light – but everything else is darkness. A hidden miracle changes all that. Why?

The Vilna Gaon explains that the story of Purim is compared to the story of a prince who was banished from the palace. The king was worried about his son and sent guards to secretly watch over him. A bear tried to attack the prince – and the guards came out of nowhere and killed it. Bandits attacked – and once again they protected him. After happening a third time, the prince realized that those were not random events, and it must be that his father was still looking out for him. This filled the prince with the deepest love for his father, for he realized that even when he was banished, even when his father threw him out, he father still cared for and protected him.

The same is with the Purim story, that even in the darkness of *galus*, even while we were banished from our land, Hashem was still watching out for us. Yes, there were open miracles which are compared to light, but between those miracles was darkness. The hidden miracle of Purim demonstrated that even in what seemed like darkness, Hashem was still with us. Even when we didn’t see the Hand of Hashem, we knew that He was still watching and protecting us.

This explains why Esther is referred to as Ayeles Hashachar, the morning star, the light which comes after darkness. For even though there was a long period of open miracles, but when things were difficult, it was dark. The miracle of Esther demonstrated that even when things seem dark and gloomy, Hashem is holding us tight and taking the best care of us. Thus, there was no more darkness. This is why Esther is like the morning star, because she put an end to all darkness.

She was the end of the recorded miracles, lighting up all future darkness, demonstrating that darkness is really bright light with Hashem always watching over us, even when we are banished from our Father’s table.

The End Doesn’t Justify the Means

Rabbi Meir Leib Mandelbaum

When Esther was taken to the palace to be considered as a wife for Achashveirosh, Mordechai instructed her to not to reveal her lineage. Why? *Rashi* (2:10) explains that Mordechai was hoping that the palace would think that she came from a lowly family, not worthy of marrying royalty, and not realize that she actually came from an exalted family, a descendant of King Shaul, and would therefore reject her as a candidate. However, the very next *pasuk* (2:11) states that Mordechai would take daily walks near the palace to see what was happening with Esther, and *Rashi* explains that Mordechai knew that it was impossible that Esther, the great tzadeikes, would be taken to the palace to marry a goy, if not that something great would come out of it. Therefore, he stayed nearby to see what the great event would be. If Mordechai was confident that Esther was placed in the palace to do something great for Klal Yisroel, why did he instruct her not to reveal her lineage, trying to get her banished from the palace? To the contrary, he should have told her to reveal that she was a descendant of King Shaul so that she should remain in the palace, in order to save Klal Yisroel?

We see from here an important lesson. Even if we’re confident that doing something will lead to something great, but we may never do something which is against the Torah. It may be true that Esther being in the palace would one day cause great things for Klal Yisroel, but it’s never worth it at the expense of an *aveirah*. Therefore, Mordechai told her to do everything she could to get out of the palace, including hiding her lineage, because the end never justifies the means. Our job is to always do the Ratzon Hashem – and Hashem will figure out how the salvation will come.

DID YOU KNOW?

Continued from cover

MISHLOACH MANOS TO ONE’S REBBI

Q: A talmid came to Rav Chaim with Mishloach Manos but said that perhaps he doesn’t fulfill the mitzvah because the *pasuk* says, “ומשלוח מנות, איש לרעהו – sending presents one man to his friend,” and perhaps a Rebbi is not called a “friend”?

A: Rav Chaim responded that if this is true, when the Torah says (*Shemos* 21:35), “וכי יגף שור איש את שור רעהו – when the ox of a man gores the ox of his friend,” perhaps this also excludes a case of when someone’s ox gores his Rebbi’s ox? Obviously not. The word “friend” simply excludes one who is not a Yisroel, and the same applies here, that one surely fulfills the mitzvah of Mishloach Manos by giving to one’s Rebbi.

A MESSENGER

Q: Must one give Mishloach Manos with a messenger?

A: Rav Chaim once gave Mishloach Manos to a talmid directly to his hands – without utilizing a messenger – and said that this is how the mitzvah is done, not like the *Binyan Zion* (brought in the *Mishnah Berurah* 695:18) who writes that it’s possible that one must utilize a messenger in accordance with the words “ומשלוח מנות – sending presents.” In fact, he said, one even fulfills the mitzvah by sending it with a gorilla – because a messenger is truly not needed. In addition, the *Chazon Ish* explained that it’s better to do the mitzvah oneself without a messenger (based on the concept of *mitzvah bo yoser m’b’shlucho*).

30 DAYS BEFORE PESACH

Q: When must one start learning the halachos of Pesach?

A: One should start learning the halachos of Pesach 30 days before Pesach. Therefore, Rav Chaim was careful to learn, on Purim itself, three pages of *Mishnah Berurah Hilchos Pesach*. In fact, while the Baal Koreh was preparing the Megillah, unrolling it like a “letter” before reading, Rav Chaim utilized those few seconds by taking out a *Mishnah Brurah Hilchos Pesach* from the shelf to start that learning.